

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa 21. sunnuntaista helluntaista 22.10. ja päättyy 3. adventtisunnuntaihin 17.12.

Mooses ja kaksi Joosuaa

21. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 22.10.

5. MOOS. 31:6–8

Viidennen Mooseksen kirjan lopussa ollaan uuden kynnyksellä. Pitkä erämaavaellus on vihdoin päättymässä, ja Israelin kansa on tullut luvatus maan rajalle. Mooses tietää, että hän itse ei tule pääsemään Jordanin yli. Hänen tehtävänsä kansan johtajana päättyy joen toiselle rannalle, ja hänen seuraajansa Joosua jatkaa työtä. Joosuan osana on olla se johtaja, jonka johdolla rajajoki ylitetään ja luvattu maa valloitetaan. Siitä Joosuan kirja kertoo hyvin värikkäästi.

Mooseksen ja Joosuan keskustellessa kaksi Jeesuksen vanhatestamentillista esikuvaa kohtaavat toisensa. Jumala oli luvannut Moosekselle, että Israelin kansan joukosta nousisi uusi, Mooseksen kaltainen profeetta, jota kansan tulee kuulla (5. Moos. 18:17–19). Luonnolliselta tuntuu ajatella, että Jumalan lupaus toteutui nimenomaan Joosuassa, Mooseksen seuraajassa. Israelin kansan historiassa odotus uudesta, suuresta, Mooseksen kaltaisesta profeetasta kuitenkin jatkui vuosisadasta toiseen, niin että yhä Jeesuksen aikana profeettaa odotettiin. Erityisesti joissakin Qumranin teksteissä odotus näkyy selvänä, mutta myös jotkut Uuden testamentin tekstit antavat ymmärtää, että juutalaisten keskuudessa profeettaa odotettiin laajemminkin.

Evankelistoista Matteus korostaa Jeesuksen olleen tuo odotettu Mooseksen kaltainen profeetta. Tämä näkyy muun muassa siinä, miten Matteus kertoo Jeesuksen nousseen vuorelle opettamaan ja selittämään Mooseksen lakia niin kuin Mooses nousi vuorelle ottamaan vastaan lain, sekä siinä, miten Matteus kertoo Herodes Suuren yrittäneen tappaa Jeesuksen samoin kuin faaraa yritti hukuttaa Mooseksen. Matteus myös kokoaa Jeesuksen

opetukset viiteen opetuskokonaisuuteen, mikä viitanee viiteen Mooseksen kirjaan. Myös Paavali näkee Mooseksen Jeesuksen esikuvana, kun hän vertaa Israelin kansan erämaavaellusta Kristuksen kirkon vaelukseen (1. Kor. 10).

Joosua on Jeesuksen esikuva jo nimensä puolesta, sillä hepreankielisessä kirjoitusasussa nimi on sama (Jehoshua). Joosua on siis Vanhan testamentin Jeesus, joka lopulta vie kansan luvattuun maahan. Heprealaiskirje viittaa Joosuaan ja luvatus maan valloittamiseen (Hepr. 4:8), mutta huomauttaa, ettei Joosuan johdolla valloitettu luvattu maa voinut olla Jumalan lupaama lopullinen levon maa, koska levon maasta ja siihen liittyvistä lupauksista puhutaan

Vanhassa testamentissa paljon Joosuan ajan jälkeenkin. Raamatun opissa esikuvista, typologiassa, onkin keskeistä se, että Jeesuksessa — tai laajemmin uudessa liitossa — Vanhan testamentin esikuva toteutuu paljon suuremmissa mittakaavoissa. Niinpä uuden liiton kansan johtaja, uusi Mooses ja uusi Joosua, Jeesus Kristus, on paljon enemmän kuin vanhatestamentilliset esikuvansa, ja hän vie kansansa iankaikkiseen ja täydelliseen lepoon, Jumalan taivaaseen. Mooses kohdistaa rohkaisevat sanansa ensin koko kansalle ja sitten erikseen Joosualle. Rohkaisua tarvitaan, koska luvatus maan valloittaminen varmasti pelottaa niin jokaista kansan jäsentä kuin kansan uutta johtajaakin. Sekä koko kansalle että Joosualle sanotaan: ”Älä pelkää!” Tämä rohkaiseva kehotus toistuu Raamatussa lukemattomia kertoja, ja erityisesti sellaisissa yhteyksissä, joissa inhimillisesti ajatellen on syytä pelkoon. Me saamme lukea Raamatun rohkaisut omalle kohdallemme. Pelkoon ei ole syytä, koska Herra on luvannut olla omiensa kanssa. Sen Mooses sanoo niin koko kansalle kuin Joosuallekin. Jumala on uskollinen eikä hylkää valittujaan.

Mooseksen keskustelu Israelin kansan ja Joosuan kanssa on esikuva Jeesuksen ja opetuslasten kohtaamisesta vuorella Galileassa Jeesuksen ylönousemuksen jälkeen (Matt. 28:18–20). Samoin kuin Joosua ja valittu kansa, myös opetuslapset lähetetään inhimillisesti katsottuna mahdollittamaan tehtävään. Joosuan ja kansan tehtävä on valloittaa luvattu maa väkeviltä vihollisilta, opetuslasten tehtävä on valloittaa koko maailma evankeliumilla. Samoin kuin Mooses rohkaisee Joosuaa ja Israelin kansaa lupauksella Herran läsnäolosta, myös ylönousus Jeesus lupaa olla omiensa kanssa kaikki päivät maailman loppuun asti, kun he toteuttavat saamaansa tehtävää. Mahdottomasta tulee mahdollista, kun hän, jolla on kaikki valta taivaassa ja maan päällä, siunaa työn. Joosuan johdolla Israelin kansa toteutti tehtävän ja valloitti luvattun maan. Opetuslasten saama tehtävä on vielä kesken. Nyt on meidän sukupolvemme vuoro viedä evankeliumi kaikkeen maailmaan ja saarnata se kaikille luoduille, ja Herramme lupaus on edelleen voimassa: ”Minä olen teidän kanssanne.”

Ville Auvinen

TT, lähetysjohtaja, pastori (Sley), Turku

Jeesus näyttää taivaan merkit

USKONPUHDISTUKSEN

MUISTOPÄIVÄ 29.10.

MATT. 16:1–4

Evankeliumiteksti sijoittuu juuri sen jälkeen, kun Jeesus on tehnyt ruokkimisihmeen, jossa 4000 miestä tuli ravituksi. Tämän kohtauksen jälkeen Jeesus varoittaa opetuslapsia fariseusten ja saddukeusten hapatteesta ja moittii heidän epäuskoaan, koska he huolehtivat siitä, ettei heillä ole leipää mukanaan — vaikka juuri he ovat saaneet todistaa ruokkimisihmeen.

Ajallinen ero ei voi olla kovin suuri näiden kolmen tapahtuman välillä, joista keskimäinen on nyt käsittelyssä oleva evankeliumiteksti. Se kuvaa tilannetta, jossa Jeesusta tullaan koettelemaan hänen aiemmin tekemänsä ihmeen vuoksi. Jeesuksen vastustajat eivät voineet kiistää hänen tekemäänsä ruokkimisihmettä, koska sille oli aivan liian monta todistajaa. He joutuivat tunnustamaan sen, että Jeesus teki todella jotain ainutlaatuista ja heitä raivostuttaa, että se synnytti ihmisissä uskoa.

Miksi he tulevat pyytämään ”merkkiä taivaasta”? Mitä se oikein tarkoittaa? Heidän ajattelussaan merkki taivaasta tarkoittaa ihmettä, jonka alkuperä on Jumalasta. He tiesivät vaikkapa, että faraon noidat Egyptissä kykenivät monenlaisiin ihmeisiin Saatanan avulla. Henkien ja voimien lähde on joko Jumala tai Saatanana. Langenneet enkelit ovat maallisia henkiä, koska heidät on heitetty taivaasta alas maan päälle. Jeesuksen vastustajien kysymys on siis, millä voimalla Jeesus tekee ihmeitä. Mikä on sen voiman alkuperä ja lähde? Onko Jeesus liittoutunut Jumalan vai Saatanan kanssa? Koska he eivät usko Jeesuksen olevan Messias, heidän ainoa selityksensä on, että Jeesus toimii Saatanan avulla.

Aiemmin Jeesuksen on syytetty operoivan Belsebulin avulla (Matt. 10:25, Matt. 12:24). Epäilijöiden mielestä hän on Jumalan vastustaja, joka on onnistunut valjastamaan voimiensa lähteeksi itse päädemonin. Siksi Jeesusta pyydetään tekemään taivaallinen ihme. Jos Jeesus ei siihen pysty, se osoittaa hänen toimivan demonien avulla.

Fariseukset ja saddukeukset tunnustavat, että Jeesuksella on kyky tehdä ns. maanpäällisiä ihmeitä, mutta heidän epäuskonsa löytää tilanteesta porsaanreiän ja he alkavat vaatia taivaallista merkkiä (tunnustekoa, ihmettä). Kun Mooses teki

ruokkimisihmeen, mannaa tuli taivaasta. Jeesuksen ruokkimisihmeessä ruokaa ei tullut taivaasta vaan se moninkertaistui “maan päällä”.

Miksei Jeesus yksinkertaisesti tee, mitä pyydetään? Hän ei alistu epäuskosta käsin nousevaan koettelemiseen. Jeesus teki vain sitä, mitä hän näki Isän tekevän. Hän oli kuuliainen eikä tehnyt oman tahtonsa mukaan. Epäuskosta nouseva fariseusten ja saddukeuksen toive ei missään tapauksessa noussut Jumalasta. Ruokkimisihmeessä Jeesus sääli ihmisiä, joilla ei ollut ruokaa. Ihmeisiin liittyy aina usko. Fariseuksilla ja saddukeuksilla ei ollut oikeaa uskoa, jonka nojalla olisi voitu tehdä ihme tai antaa heidän toivomansa merkki taivaasta.

Jeesus nimittää sukupolveaan aviomiehen näkökulmasta käsin avionrikkijiksi, koska he ovat Jumala-suhteessaan uskottomia. He ovat menneet tosiasiasa paholaisen puolelle. Jeesus tekee vastauksellaan pilaa heidän väärästä uskostaan. Ihmiset osaavat ennustaa ja päätellä tulevaa säätä yksinkertaisista merkeissä, mutta kirjanoppineet eivät tunne kirjoituksista ennustuksia Messiaan tulemisesta niin, että he tunnistaisivat Jeesuksen olevan Messias. Tämä on yhtä selvää kuin alkeellinen sään ennustaminen ja päätelmien tekeminen.

Jeesuksen vastaus on sarkastisen huumorin mestarinäyte. Joonan merkki on tietenkin merkki taivaasta. Hän säilyi ihmeen kautta vahingoittumattomana valaan vatsassa. Samoin Jeesus nousee haudasta ilman että hänen ruumiinsa maatu. Kuten valas ei voinut pitää Joonaa vankinaan, Kuolema ei voinut pitää Jeesusta saaliina, vaan se joutui sylkemään ja oksentamaan hänet ulos. Tämä jos mikä on taivaasta lähtöisin oleva ihme. Kun Jeesus kuoli, “poisnukkuneiden pyhien ruumita nousi ylös ja ne näyttäytyivät ylösnousemuksen jälkeen” (Matt. 27:51–52).

Jeesuksen ensimmäinen tuleminen ta-

pahtui nöyryydessä ja hiljaisuudessa. Hän tuli etsimään kadonneita, parantamaan sairaita ja vapauttamaan ihmisiä pahan vallasta. Toinen tuleminen on majestettillinen, ja kaikki tajuaavat, että nyt Jeesus palaa tuomarina. Kukaan ei voi paeta tai ohittaa sitä. Toisessa tulemisessaan Jeesus ei nöyryy luomakunnan lainalaisuuksiin, vaan koko luomakunta joutuu nöyryyttämään hänen edessään.

Fariseukset ja saddukeukset tarvitsivat uskon uudistumista ja puhdistumista. Minkälaiseen Jeesukseen me uskomme? Asetammeko hänelle omat ehtomme vai suostummeko uskomaan Jeesukseen sellaisena kuin hän on Raamatun mukaan? Vaikka se maksaa, ja on haastavaa.

Pekka Ryhänen

TM, FM, MCID, opiskelijatyön johtaja
(OPKO), Kuopio

Kahdeksan kertaa autuas, 8 x autuas

PYHÄINPÄIVÄ 4.11.

MATT. 5:1–12

Kirkkokäsikirjamme mukaan pyhäinpäivä on sulautuma kahdesta juhlasta, kaikkien pyhien päivästä 1.11. ja kaikkien uskovien vainajien muistopäivästä 2.11. Siten muistelun kohteena ovat sekä kaikki kristikunnan marttyyrit että muut uskossa Kristukseen kuolleet. Juhlista ensimmäistä alettiin ensin viettää Syyriassa 300-luvulla ja Euroopassa ensin frankkien parissa 700-luvulla, josta se levisi koko latinalaisen lännen kirkkoon. Jälkimmäisestä juhlasta on varhaisin tieto vuodelta 998, jolloin sitä lännessä tiettävästi ensimmäistä kertaa vietettiin Clunyn luostarisissa. Uskonpuhdistuksessa juhlat säilyivät yksipäiväisinä. Niistä edellinen eli pyhäin päivä sijoitettiin vuoden 1772 kalenteriuudistuksessa marraskuun 1. päivää lähinnä olevaan sunnuntaihin. Vuodesta 1955 sitä

on vietetty 31.10. ja 6.11. välisenä lauantaina. Jokainen Kristuksen oma on pyhä ja osallinen näkymättömästä pyhien yhteydestä. Perinteinen evankeliumi on vuorisaarnan alussa oleva autuaaksijulistus.

Vuurisaarnan kahdeksan autuaaksi julistamista eli makarismia ovat runomuotoinen kokonaisuus. Jo makarismien lukumäärä ilmentää alkanutta uutta, tulevaa aikakautta. Kahdeksan on Raamatun täydellisyttä ilmentävän luvun eli neljän kahdenkos. Kokonaisuus rakentuu kahdesta neljän makarismien sarjasta. Vuorisaarna ilmentää siis jo rakenteeltaan jo alkanutta pelastuksen ja uuden luomisen aikakautta.

Suomenkielinen käännös peittää helposti lukijalta kreikankielisen ja varsinkin sen pohjana olevan arameankielisen tekstin sisältämät viisi tulkinnan kannalta keskeistä tekijää.

Ensiksi: Koko ensimmäinen makarismi ja kahdeksannen jälkiosa ovat arameassa nominaalilauseita. Kreikan preesensmuotoinen *estin* ensimmäisessä ja kahdeksannessa makarismissa vaikeuttaa tekstin finessien löytämistä. Aramean nominaalilause ilmentää pysyvää, olemassa olevaa tosiasiaa tilaa.

Toiseksi: Kuudessa muussa makarismissa — lukuun ottamatta neljättä, jossa arameassa on kaksi partisiipin preesensia ja kahdeksatta, jossa verbi on indikatiivin preesensissä — lauseen alkuosa on nominaalimuotoinen ja jälkiosa taas futuurissa eli se koskee tulevaa. Lauseiden alkuosa kuvaa pysyvää tilaa, jälkiosa sitä, mitä makarismien kokonaisuuteen sitoutuva tulee saamaan ja kokemaan Häneltä, joka julistaa autuaaksi.

Kolmanneksi: Ensimmäisen ja kahdeksannen makarismien *hengessä köyhällä ja vanhurskauden tähden vainotulla* on siis jo taivasten eli Jumalan valtakunta edellä sanotun mukaisesti. Makarismi-sarjan alku ja loppu sulkevat sisäänsä kuusi muuta ja määräävät niiden sisällön.

Neljänneksi: Neljännessä ja kahdeksannessa makarismissa on arameassa *kīnūta* -vanhurskaudeksi käännetty sana. Se tarkoittaa ankaraa vanhurskautta tai syvää totuudellisuutta. Aramean toinen vanhurskaudesta käytetty sana *zadiqūta* tarkoittaa hyviä tekoja ja teoissaan vanhurskaaksi osoittautuvan ominaisuutta. Sitä ei käytetä tässä tekstissä.

Vuurisaarnassa *kīnūta*-vanhurskaus tarkoittaa siis ehdotonta totuudellisuutta, joka väistämättä aina herättää vastustusta ja vainoa, koska ihmiset rakastavat valhetta ja petetyksi tulemista.

Viidenneksi: Vuorisaarnan kaikki makarimit rakentuvat psalmihurskauden keskeisistä arameankielisen tulkintaperinteen ilmaisuista. Neljä ensimmäistä kuvaavat hurskaan tosiasiallista tilaa, toinen neljän taulu taas hänen suhteitaan ulospäin. Armahtavat saavat osakseen Jumalan armon, puhdassydäminä saavat nähdä Jumalan, rauhantekijöinä tulevat Jumalan lapsiksi, mutta saavat osakseen vainoa totuuteen pitäytymisensä takia.

Vuurisaarna ankkuroituu ehjästi Opettajaansa. Hänen sanansa ja Hänen arvovaltansa kantavat sen autuaita. Sarjan yhdeksännessä makarismissa Hän liittää omat oppilaansa Hänessä autuutetuiksi. Näin siitä huolimatta, että he, niin kuin muutkin Häneen turvautuvat, joutuvat kokemaan solvaamista ja vainoa Hänen tähtensä, mutta ovat juuri siksi autuaita.

Jouko N. Martikainen,

emeritusprofessori (itäinen kirkkohistoria, Göttingenin yliopisto), Lieto

Antakaa toisillenne anteeksi

23. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 5.11.
MATT. 18:23–35

Evankeliumiteksti keskittyy anteeksi-antoon. Armottoman palvelijan vertaus kuuluu kontekstiin, jossa saamme oppia

seurakunnan järjestyksestä, mutta vertaus puhuttelee meitä kristittyinä laajemminkin. Pietari kysyy Jeesukselta, kuinka monta kertaa hänen tulisi antaa anteeksi häntä rikkoneelle uskonveljelle. Pietari ehdottaa numeroa seitsemän, mihin Jeesus vastaa seitsemänkymmentäseitsemän. Tästä Jeesus johdattaa meidät vertaukseen, joka on pyhän evankeliumi. Vertauksen viesti itsessään on selkeä, meidän tulee antaa toisillemme anteeksi, kuten meille on annettu anteeksi. Vertauksen velka merkitsee syntivelkaamme kuninkaalle eli Jumalalle, ja syntivelkaamme toinen toistamme kohtaan. Kuningas antaa vertauksen palvelijalle anteeksi kymmentuhannen talentin velan, joka on noin 60 miljoonaa denaaria. Kun palvelija tapaa toisen palvelija, joka on hänelle velkaa vaivaisen 100 denaaria, hän alkaa väkivalloin periä tältä tätä velkaa.

Kohdatessaan toivottoman tilanteensa palvelija heittäytyy maahan ja pyytää armoa kuninkaalta. Hän pyytää lisääi-
kaa, jotta voi maksaa takaisin kuninkaalle kuuluvan summan. Kuninkaalle oli varmasti selvää, ettei palvelija voisi koko elinikänsäkään maksaa noin suurta velkaa takaisin. Vaikka kuningas olisikin pannut toimeen määräyksensä myydä palvelija, hänen perheensä ja koko omaisuutensa, se olisi vähentänyt velkaa vain muutamalla tuhannella denaarilla. Kuninkaan kävi sääliksi palvelijaa, ja hän päätti antaa koko velan anteeksi.

Huomioitavaa onkin, ettei kuningas asettanut huolellista ja järjestelmällistä takaisinmaksusuunnitelmaa tai aikataulua, eikä myöskään vain vähentänyt velasta tiettyä summaa, vaan hän antoi koko velan täydellisesti anteeksi.

Ihmisen asema on sama suhteessa kaikkivaltiaaseen Jumalaan. Syntiemme velka on äärettömän suuri, eikä meillä ole mitään keinoa tätä velkaa takaisin maksaa. Ihminen kohtaa tilanteen, jossa on täysin

toivoton synnissään, eikä syntien korvaamiseen ole keinoa. Jumala kohtaa silti luotunsa rakastavasti ja armollisesti niin kuin tuhlaajapoikavertaus meille osoittaa. Hän sääli ihmistä ja loi täydellisen keinoon velkamme maksuun, oman Poikansa ristinkuoleman. Tämä on syntiemme täysi korvaus, johon voimme palata aina sitä toivoessamme. Kristityn elämä onkin jatkuvaa maahan heittäytymistä ja armon pyytämistä. Pyhässä ehtoollisessa saamme palvelijan tavoin pyytää velkaamme anteeksi, ja siinä velkamme anteeksianto konkretisoituu.

Toisen palvelijan sadan denaarin velka on äärettömän paljon pienempi kuin palvelijan velka kuninkaalle. Palvelijan velanmaksupyyntö toiselle eroaa kuninkaan esittämästä velanmaksupyyntöstä siinä, että sen maksu oli toteutettavissa. Kuultuaan palvelijan armottomasta velanperimisyrytyksestä ja toisen palvelijan vankilaan passituksesta, kuningas vihastui palvelijalle ja asetti hänet vankeuteen. Kuninkaan armollisuudenosoitus ei ollut vaikuttanut palvelijan tapaan kohdata toisia samassa tilanteessa. Oletus ei ollut kohtuuton.

Jumalan uskomaton voima poistaa kokonaan harteiltamme syntiemme taakka sitä pyytäessämme.

Sen tulisi luoda meissä halua, pyrkimystä tai edes yritystä antaa toisillemme anteeksi. Vertauksessa kuningas käyttäikin Isä meidän -rukoukseen viittaavaa lausahdusta ”niin kuin minä armahdin sinua”. Ihmisen tulee siis antaa toisille anteeksi, kuten Jumala on meille anteeksi antanut. Emme kuitenkaan kykene jakamaan syntien anteeksiantamusta kuin Jumala Kristuksen verellä, mutta kykenemme antamaan anteeksi toisillemme maan päällä. Tähän meidän on pyrittävä. Meidän täytyy olla valmiit ja pyrkiä antamaan toisillemme anteeksi; palvelijahan ei lopulta ole tilivelvollinen toiselle palvelijal-

le, vaan kuninkaalle. Kuningas tulee käymään läpi toisen palvelijankin tilitykset ja sieltä myös hänen rikkeensä sinua kohtaan selviää. Vain kuninkaalla on oikeudet rangaista velallista, sinun tehtäväsi on nauttia sinua kohtaan osoitetusta armollisuudesta ja elää armahtajallesi mieleistä elämää. Anteeksi antaminen myös suojelee ja auttaa sinua, kuten muutkin Jumalan käskyt. Anteeksi antaminen ehkäisee katkeroitumista, vihaa ja muuta kristitylle sopimatonta. Vertauksessa korostuu Jumalan armo, mutta myös viha syntii kohtaan. Molemmat ovat suuria. Tämän käskyn suorittaminen on vaikeaa, joskus se voi tuntua jopa mahdottomalta, joudumme tästä Jumalalle vielä vastaamaan. Mutta tähänkin voimme rukoilla Jumalan apua, ja heittäytyä kuninkaiden kuninkaan eteen pyytämään armoa. Sitä meille tarjotaan aina.

Petteri Puntila
teol. yo, Helsinki

Maallisen ja hengellisen regimentin alamaiset

24. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 12.11.
LUUK. 12:4–7; 1. TIM. 2:1–4

Tämän sunnuntain tekstin johdattavat meitä tutkiskelemaan kirkon ja maallisen esivallan — tai kuten luterilaisessa perinteessä on muotoiltu — maallisen ja hengellisen regimentin eli hallintavallan suhdetta. Aika tälle on vieläpä erityisen mielenkiintoinen, koska maassamme käydään jo presidentinvaalikampanjoita.

Varhaiskirkko ei kuitenkaan elänyt maailmassa, jossa sillä olisi ollut vaikutusta vallanpitäjien vaihtumiseen. Se ei myöskään elänyt maailmassa, joka olisi ollut nihkeän välinpitämätön kristillistä julistusta vastaan. Se eli vihamielisessä ja ajoittain väkivaltaisessa maailmassa.

Päivän evankeliumissa Jeesus neu-

vo pelkäämään — ei kuitenkaan uskovia vastaan ärhentelevää virkakoneistoa, vaan Jumalaa. Neuvo pelkoon voi kuulostaa oudolta, mutta kyseessä on seemiläisyys: Vanha testamentti kehottaa usein pelkäämään Jumalaa. Meidän kielenkäytössämme pelko tarkoittaa enemmänkin lamauttavaa kauhistusta, mutta Vanhan testamentin kielessä se merkitsee myös kokonaisvaltaista kunnioitusta. Jos esimerkiksi olemme huolissamme tai peloisamme työmme puolesta vaikkapa työpaikan yt-neuvotteluissa, saa tuo huoli meidät todennäköisesti työskentelemään vielä aiempaakin tarkemmin ja uutterammin. Samoin Jumalan pelon tai kunnioituksen tulisi saada meidätkin ahkeroitmaan Herran tiellä.

Jeesus siis opettaa, ettei opetuslasten tule pelätä maallisia vallanpitäjiä, joiden valta ei voi ulottua ruumistamme pidemmälle. Sen sijaan meidän tulee muistaa, että olemme Jumalalle tilivelvollisia. Jumalalla taas on kaikki valta: hän voi syöstä ihmisen sekä ajalliseen että iankaikkiseen kuolemaan. Miten voisimmekaan suhtautua tähän välinpitämättömästi?

Jumala on tietoinen varpusista ja päämme hiuksistakin, joten tottahan hän on tietoinen myös uskollistensa hengestä. Tänäkin aikana, joka meistä ehkä tuntuu kristityille vaikealta, on hyvä muistaa, että aikamme kristittyihin kohdistuvine somemyrskyineen, valheellisine oikeuslisyttöksineen ja cancelointikampanjoi-neenkin on kevyempää kuin mitä apostolit joutuivat kokemaan.

Olemmeko kristittyinä sitten epäluotettavia kansalaisia, jos meidän pitää osoittaa kuuliaisuuttamme viimekädessä Jumalalle eikä esivallalle? Päin vastoin, apostoli kehottaa Jumalan tahtoon vedoten kristittyjä juuri rukoilemaan kaikkien ihmisten ja aivan erityisesti esivallan edustajien puolesta, koska se on Jumalalle mieluista (1. Tim. 2:1–4), päivän Vanhan

testamentin tekstissä profeetta Jeremia taas harrastamaan sen kaupungin hyvää, jossa olemme (Jer. 29:7).

Kristittyjen tulee siis olla esivallalle kaksin verroin kuuliaisia: maallisen lain pakosta ja Jumalan käskystä. Maallinen esivalta eli regimentti on Jumalan tapa pitää järjestystä maailmassa. Siksi esivalta hallitsijoihin ja virkamiehiin palvelee Jumalan tahtoa, tunnustipa se sitä itse tai ei. Se rankaisee (monia) pahatekijöitä, edistää turvallisuutta — ja nykymaailmassa hyvinvointia ja koulutustakin, Paavalin kirjoittaessa Rooma käytti verorahat lähinnä armeijan ja virkakunnan sekä valtiollisen epäjumalanpalveluksen ylläpitoon. Maksakaamme siis iloisesti veromme. Kristityn ei tule kieltäytyä rukoilemasta esivallan edustajien puolesta, vaikka he olisivat jumalattomia tai epäjumalanpalvelijoita. Ensimmäisen Timoteuksen kirjeen kirjoitusajankohtana läpeensä pakanallinen esivalta jopa vainosi kristittyjä, mutta silti Paavali kehottaa kristittyjä rukoilemaan sen puolesta (jos kirje taas nykykesteettien ajatusten mukaan ajoitetaan Paavalin kuolemaa **Neron** vainoissa v. 64 myöhemmäksi, valtiovalan vainot ovat käyneet vielä ilmeisemmiksi vrt. **Domitianus**).

Lainsäätäjien, toimeenpanovallan ja tuomioistuinten puolesta tulee rukoilla, että voisimme viettää elämäämme tyynesti ja rauhallisesti. Rooman valtakunnassakin kristinuskon leviämisen kannalta suotuisaa oli niin maa- kuin purjehdusreitit kuin *Pax Romana*, Rooman rauha, joka mahdollisti myös lähetyksimatkat. Paavali siis kehottaa anomaan mahdollisuuksia lähetystyöhön.

Jos apostoli kehottaa rukoilemaan jumalattomankin esivallan puolesta, onko kristityn aina oltava kuuliainen esivallalle? On muistettava, että viime kädessä meidän on pelättävä Jumalaa. Kristityn on siis oltava kuuliainen esivallalle sil-

loin kun se ei ole Jumalan käskyä vastaan, mutta sellaisissa asioissa, joista meillä ei ole Jumalan sanassa käskyä, meillä on vapaa ratkaisuvallasta. Valtiollisissa ja yhteiskunnallisissa asioissa hallitkoon järki. Jumalan sana ei säädi meille sote-palveluiden tuotannosta, arvonlisäverosta tai raideliikenteestä, niissä meidän on paitisi lupa, myös pakko etsiä viisaita ja hyviä ajallisia ratkaisuja.

Maallisen regimentin lisäksi Jumala hallitsee kirkossaan eli hengellisen regimentin kautta. Kirkkoa on hallittava Jumalan sanalla, ei miekalla eikä pakolla. Vastaavasti maallista yhteiskuntaa hallitaan lailla ja voimalla, ei evankeliumilla. Kristitty elää Jumalan kahden hallittavallan alaisuudessa. Jos kristitty toimii esivallan edustajan kutsumuksessa, tulee hänen virkansa hoidossa noudattaa oikeutta ja vanhurskautta. Kristityn tuomarin on tuomittava rikolliset lain mukaan ja kristityn sotilaan on noudatettava tinkimättömästi hänelle annettuja käskyjä. Toimittaessaan virkaansa he tekevät sitä esivallan ja viime kädessä Jumalan maailmaan asettaman järjestyksen edustajina. Toisaalta he ovat samalla myös kristittyjä, ja yksityiselämässään heidän tulee noudattaa samaa anteeksiantavaisuutta kuin muidenkin.

Olisi kuitenkin outoa väittää, että kristitty voisi työskennellä edes esivallan virassa toimiessaan tehtävissä, joissa hän rikkoo Jumalan käskyä vastaan. Esivallan virassa ei voi edistää jumalattomuutta, julmuutta tai epäjumalanpalvelusta ja ajatella vain noudattaneensa käskyä.

Jumalan sana on meille jokaiselle moraalinen kompassi, olimmepa maallisen tai hengellisen regimentin palveluksessa tai yksityisiä kristittyjä. Kirkolla eli hengellisellä regimentillä on oikeus ja velvollisuus nuhdella niitä ihmisiä, jotka tekevät vääryyttä, vaikka esivallan virasakin. On väärin väittää, että maallisen ja

hengellisen regimentin ero olisi sitä, että kirkon on oltava vaiti. Toisaalta on korostettava, ettei kristinusko ole poliittinen ideologia tai yhteiskuntajärjestys, jonka jokin puolue tai aatesuunta voisi omia. Kaikki konservatiivinen ei ole kristillistä, muttei kristinuskoa tule muokata kulloisenkin hetken liberalististen tuultenkaan mukaan.

Meillä on kaksi vaaraa, joita molempia tulee kaihtaa: se, että nostamme hengellisen regimentin ylivaltaan ja teemme kristinuskosta ja hengellisestä hallintavallasta poliittisen ideologian ja yhteiskuntajärjestelmän kuin islamilaisissa vallankumouksissa konsanaan (islamissa moskeijan ja valtion ero ei ole oikein selvä, kenties samaa ongelmaa on myös kalvinistisessa yhteiskuntaopissa, jossa koetetaan tehdä Jumalan valtakuntaa maan päälle). Kotimaassamme kenties vielä suurempi vaara on se, ettei kirkossa enää hallitsekaan sana ja evankeliumi, vaan lain pakko ja kulloisenkin muoti-ideologia. Silloin omaksutaan yhteiskunnan arvot ja Jumalan sanan sijaan maallisesta regimentistä — eli demokratiassa ihmisten mielipiteestä — tulee Jumalan sanaa määräävä tekijä.

Kumpi meitä uhkaa? Nytkin maassamme käydään kärkeä siitä, saako Raamattua enää lainata tai sen opetukseen yhtyä. Rukoilkaamme erityisesti vallanpitäjien ja tuomioistuinten puolesta seuraten apostolin kehotusta.

Jussi Seppälä

toimitussihteeri, pastori, Kauniainen

Usko ja valvo!

VALVOMISEN SUNNUNTAI 19.11.

MARK. 13:33–37

Tulin tuntemaan Suomen Raamattuopiston ja *Herää Valvomaan*-lehden yli 50 vuotta sitten. Lehden nimi puhutteli, sillä ajatus hengellisestä heräämisestä oli tullut

itselleni tutuksi. Uskon kautta Jeesukseen olin astunut uuteen maailmaan. Alusta lähtien ikuisuusnäköala, jonka usko toi mukanaan, oli syy ja peruste uskoa, sillä Jeesukseen uskoville on luvattu ikuinen elämä. Juuri siihen liittyen lehden nimellä oli painava muistutus. Herättäessään ihmisen uskomaan Jumala herättää hänet myös valvomaan. On tärkeää, että usko ja sen päämäärä pysyvät elävinä. Vaarana on, että ihminen vaipuu uudelleen uneen, josta hänet on herätetty. Monet asiat ja huolet pyrkivät täyttämään mielen. Epätoivo ja epäusko yrittävät saada ihmisen valtaansa vaikeuksien keskellä. Uskon ja toivon kadottaminen olisi suuri onnettomuus. Luopuminen uskosta on luopumista myös ikuisen elämän päämäärästä.

Valvomisen sunnuntain aihe on keskeinen. Kirkkokäsikirja painottaa hengellisen valvomisen tärkeyttä, sillä väsymisen ja välinpitämättömyyden vaara on suuri. Ihminen helposti unohtaa, että hän ei elä täällä ikuisesti niin kuin ei tämä maailmakaan ole ikuinen. Kuolema vie jokaisen vuorollaan yli ajan ja ikuisuuden rajan. Vertaansa vailla oleva tapahtuma on kuitenkin Kristuksen paluu viimeisenä päivänä. Se merkitsee kaikkia koskettavan ylösnousemuksen ja viimeisen tuomion toteutumista. Sen jälkeen on ikuisuus, jota Raamattu ei kuvaa olemattomuutena ja tyhjyytenä vaan sellaisena, joka koskettaa ja on kaikkien koettavissa henkilökohtaisesti. Koska ihminen on katoamaton, Jumala etsii ja herättää häntä sanallaan kutsuen uuden elämän osallisuuteen. Hän haluaa, että kaikki ihmiset pelastuisivat ikuisen elämään.

Tämän päivän evankeliumi on loppuosa Jeesuksen viimeisiä tapahtumia koskevas- ta opetuksesta. Se myös tiivistää hänen merkityksensä ja tehtävänsä täällä. Aikojen alussa Jumala lupasi syntiin langenneelle ihmiskunnalle pelastajan. Hän ei kertonut ajankohtaa, jolloin tämä tulisi.

Kun oli oikea aika, täyttyi Jumalan lupaus. Hän lähetti tänne Poikansa. Hän syntyi meidän ihmisveljeksemme Neitsyt Mariasta ja otti vastaan tehtävän, jonka Isä oli Hänelle antanut. Hän toi pelastuksen lahjan meidän ulottuvillemme.

Jumalan edessä kaikki ovat luonnostaan hengellisesti kuolleita. Raamattu puhuu pimeydessä olevista, sokeista ja tietämättömistä, jotka eivät kykene omin voimin nousemaan takaisin siihen valoon, joka vallitsee Jumalan yhteydessä. Kukaan ei luonnostaan edes tunne omaa tilaansa tai kykene muuttamaan sitä, vaan aloite on Jumalalla. Usko Jumalan julistamaan syntien anteeksiantoon liittyy ihmisen uudelleen siihen yhteyteen, johon Jumala on meidät tarkoittanut.

Pelastus on Jumalan teko ja hänen lahjansa, niin kuin Katekismus opettaa:

Minä uskon, etten minä omasta järjestäni enkä voimastani voi uskoa Herraani Jeesukseen Kristukseen ja tulla hänen tykönsä. Pyhä Henki on minut kutsunut evankeliumilla ja valistanut lahjoillaan. Hän on minua pyhittänyt ja varjellut oikeassa uskossa. Hän kutsuu, kokoaa, valaisee ja pyhittää ainoassa oikeassa uskossa Jeesuksen Kristuksen turvissa. Hän antaa joka päivä runsaasti anteeksi kaikki synnit ja viimeisenä päivänä herättää kuolon unesta antaen kaikille uskoville Kristuksessa iankaikisen elämän.

Mitä muuta Jeesus voisi tarkoittaa päivän evankeliumissa puhuessaan talosta, sen isännästä ja palvelijoista kuin sitä, että Jumala kokoaa valtakuntansa asukkaat täällä maan päällä? Usko Jeesukseen on astumista siihen taloon, jonka Isäntänä ja Herrana on Jeesus. Siellä jokainen kristitty on palvelija omalla paikallaan. Hän on Jumalan käsinä, jalkoina, suuna, korvina ja silminä maailmassa. Ennen kaikkea hän on turvassa, sillä Herra huolehtii talonsa

asukkaista ja antaa tulevaisuuden toivon ikuisesta elämästä. Se toteutuu lopullisesti Jeesuksen toisen tulemisen jälkeen. Hän palasi takaisin taivaaseen Isän luo, mutta jätti meille sanansa. Hän on keskelläämme, emme ole yksin ja hän pitää yllä paluunsa odotusta sanoen kaikille: ”Valvokaa! Pitäkää kiinni minun sanastani.”

Erityisen huomion evankeliumissa saa ovenvartija. Hän on tehtävässään kuin sananjulistaja ja opettaja seurakunnassa. Hän vaikuttaa moniin. Hän ei voi uskoa toisen puolesta, mutta kun hän itse uskoo ja valvoo, se auttaa muitakin tekemään niin. Paavali sanoi Timoteukselle: ”Valvo itseäsi ja opetustasi.”

Jumala ei kertonut Jeesuksen ensimmäisen tulemisen ajankohtaa etukäteen. Sitä vain odotettiin lupauksen varassa. Kun Jumalan aika täyttyi, Hän lähetti Jeesuksen. Niin tapahtuu vielä kerran, kun on aika. Jumala saattaa lopulliseen päätökseen pelastussuunnitelmansa. Odottajien voimana on Jumalan sana, joka tuo levon ja rauhan omaantuntoon. Sana on lähellä. Valvominen on jokapäiväistä luotamista syntien anteeksiantoon. Kristityn tulisi olla joka hetki valmis lähtemään tästä elämästä ja hän on sitä toimiessaan Pietarin ohjeen mukaan: ”Heittäkää kaikki murheenne hänen kannettavakseen, sillä hän pitää teistä huolen.” Tai niin kuin Paavali rohkaisi: ”Mikään kadotustuomio ei siis kohtaa niitä, jotka ovat Kristuksessa Jeesuksessa.”

Antti Herkkola
rovasti, Tampere

Katso, se päivä tulee

TUOMIOSUNNUNTAI 26.11.2023
MAL. 3:19–20

Kirkkovuotemme viimeisen sunnuntain Vanhan testamentin teksti Malakian kirjan kolmannesta luvusta alkaa räväkästi:

”Katso, se päivä tulee liekehtivänä kuin tulinen uuni.” Onkin hätkähdyttävää, että kun Jeesuksen paluu on entistä lähempänä, Herran päivää odotetaan yhä vähemmän. On ymmärrettävää, ettei maailma tahdo kuullakaan nykymenon äkillisestä lopusta, mutta se että kirkossa nukutaan ja kuorsataan, on käsittämätöntä — onhan Jeesuksen paluuta ja sen myötä viimeistä tuomiota ennakoivia merkkejä ajassamme enemmän kuin koskaan aiemmin kirkon 2000-vuotisessa historiasa: Israelin valtio on taas olemassa, kaksi petoa, maallinen ja hengellinen eksytys, nostavat rumaa päätään Euroopassamme, ja maailmamme on globalisoitunut ja digitalisoitunut. Transhumanismi ja tekoäly ovat riesanamme. Kun vanha maailma tuomittiin vedenpaisumuksessa, nykyisen menon hävittää tuli.

Malakian aikana, 400-luvulla ennen Kristusta, Juudan jumalattomuus eli röyhkeys ja ylpeys olivat ilmeiset: Jumalan kansa oli tehnyt sen väärän johtopäätöksen, että kun epäuskoiset menestyvät eikä rangaistus välittömästi seuraa pahan tekemistä, hyvällä omallatunnolla jatkaa sen tekemistä, mikä on Herran silmissä paha ja väärin. Siksi Jahven varoitus Malakian suulla oli tarpeen: älkää luulkoakaan, ettei Herran tuomiota tule, vaikka se näyttää viipyvän. Ei Jahve hyväksy pahan eikä vääryyden harjoittamista, vaan aikanaan rankaisee sen kyllä, ja palkitsee tahtonsa etsijät. Tuomion viipyminen on Jumalan pitkämielisyyttä väärintekijää kohtaan ja parannukseen ja uskoon kutsumista.

Kuulostaako tutulta? Emmekö elä tällä hetkellä yhteiskunnassamme ja kirkossamme saman luopumuksen keskellä? Eikö nytkin tarvittaisi Malakian kaltaisia herättelijöitä synnin harjoittamisen ja sydämen ylpistymisen unesta? Kun Juudan lankeemukseksi koitui epäjumalanpalvonta ja sitä seurannut moraalinen rap-

pio, sama vaara vaanii meitä nykykristittyjä: kirkossakaan kaikki eivät enää usko Luojaan, joka vaatii kerran tilille elämästä. On jopa niin röyhkeätä ylpeyttä, että noustaan tietien tahtoen vaatimaan hyväksymistä arvoille ja elämäntavalle, joiden kyllä tunnistetaan saavan osakseen Herran vihan ja tuomion. Jos uskotaan, että kaikki kerran pääsevät taivaaseen, oman itsekkyyden, ahneuden ja Jumalan vastaisen kapinan toteuttamiselle ei löydykään enää pidäkkeitä. Meidän keskuuteemme on luikerrellut ideologia, joka pyrkii hajottamaan Jumalan hyvän luomisjärjestyksen, nimittäin kirkon, perheen ja yhteiskunnan. Tämä ideologia on paitsi jumalaton myös terveen järjen vastainen.

Kaikki röyhkeät pahantekijät ovat silloin Herran silmissä oljenkorsia, jotka Herran vihan päivä sytyttää liekkiin, sanoo Herra Sebaot, eikä heistä jää juurta eikä vartta, toisin sanoen heidän muistonsakin hävitetään maan päältä. Jumalamme on sekä lempeä että ankara. Ankara Hän on Hänestä luopuvia kohtaan, mutta lempeä niille, jotka etsivät Hänen armoaan ja tahtovat pysyä Hänen hyväydessään. Siksi on syytä kavahtaa kaikkea paha ja väärää ja pysyä aina hyvän puolella. Maailmamme on kypsymässä tuomioonsa, koska se ei tahdo tehdä selvää pesäeroa syntiin, pahaan tai väärään. Se, etteivät kristitytkään tahdo, on vähintäänkin kaksinkertainen onnettomuus.

On toinenkin todellisuus, lohdutus riskinsä alla kamppailevalle Jumalan lapselle: ”Mutta teille, jotka pelkäätte minun nimeäni, nousee pelastuksen aurinko, ja te parannutte sen siipien alla.” Palatessaan Kristus palkitsee seuraamisensa tämän pahan maailmanajan keskellä. Joka loppuun asti kestää vahvana, pelastuu iankaikkiseen iloon ja riemuun Hänen tulevassa valtakunnassaan. Omassa varassaan ei tarvitse eikä voi kestää, mutta tämän armon Auringon siipien suojissa voi. Ju-

mala lukee uskomme Kristukseen vanhurskaudeksi Isän edessä. Pojan lahjavanhurskauden suojissa kestämmekerran Isän katseen. Riemuitkaamme siitä jo nyt, kaiken ahdistuksen ja vainon keskellä, sillä palkkamme kerran on suuri. Vielä kun on valoisaa, on aika tehdä työtä. Kristityn kutsumus onkin, että meidän rinnallamme olisi vähän helpompaa uskoa hyvään Jumalaan ja syntisten Vapahtajaan. Danielin kirjan mukaan sellaiset kerran loistavat Jumalan valtakunnassa kuin tähdet!

Esa Kokko
seurakuntapastori, Hyvinkää

Omat odotukset ja Kuninkaan suunnitelmat

ADVENTTISUNNUNTAI 3.12.

LUUK. 19:28–40

Pääsiäisjuhlaan Jerusalemiin saapuvan kansan juhlatapaan kuului, että saapuva väkijoukko lauloi hoosianna-psalmia (Ps. 118). Psalmia laulettiin ilmeisesti vuorolauluna niin, että psalmilaulua kuultiin vuoroin Jerusalemin muurien ulko- ja sisäpuolelta. Muurien sisällä asuvat Jerusalemin asukkaat lauloivat: ”Oi Herra hoosianna, pelasta.” Ja ulkopuolelta vastasivat, ”Herra anna menestys.” Taas jerusalemilaiset sisältä vastasivat, ”Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä.” Ja kerran tämän hoosianna-juhlatradition keskellä ratsasti Jeesus. Laulava kansa odotti pelastajaa, kuningasta, mutta kovin toisenlaista kuin Jeesus. He odottivat ulkonaisesti vahvaa ja menestyksestä kuningasta, mutta Kuninkaiden kuningas oli nöyrä ja hiljainen. Ja kuitenkin enemmän ja vahvempi, kuin mitä kansa saattoi kuvitella.

Adventin sanomasta avautuu lohduttava näköala hoosianna-rukoukseen. Vaikka omiin pyyntöihin ei saisi sellaisia vastauksia kuin toivoo, Herra antaa

parhaan avun. Silloisille hoosianna-laulaneille psalmi oli tuttu tervehdyshuuto saavuttaessa Jerusalemiin. Se oli kylä huudettiin, mutta sen jälkeen ei jääty kuuntelemaan, mikä tehtävä tai viesti nyt saapuneella kuninkaalla oli. Omat odotukset määräsivät, mitä kuninkaalle sen jälkeen tapahtui. Meille hoosianna-hymni on perinteinen juhla-ajan tunnus. Moni edelleen lähtee adventtikirkkoon laulamaan Hoosiannaa. Mutta jos se ei ole enempiä kuin tapa, eivät asiat ole kohdallaan. Olemmeko parempia adventinviettäjiä kuin aikoinaan Jerusalemin juhlaväki? Ohjaavtko toimintaamme omat toiveemme vai kuuntelisimmeko mitä Herramme tahtoo sanoa?

Mikä on tärkeintä?

Ensimmäinen adventti muistuttaa totuudesta, josta uskontunnustukset kertovat. Apostolisessa uskontunnustuksessa tunnustetaan, että Vapahtajamme ”syntyi Neitsyt Mariasta, kärsi Pontius Pilatuksen aikana, ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin –” Siinä kaikki, mitä tunnustetaan Herramme elämästä. Ei kerrottu miten Jeesuksen lapsuusvuosien vaiheista, miten hän kasvoi, meni auttamaan isäänsä rakennustyömaalle, auttoi muita, paransi, piti tärkeitä puheita tai opetuksia. Ja toki ihmeet ja opetukset olivat toki tärkeitä, mutta uskontunnustuksessa syntymän ja kärsimisen välillä oli pelkkä pilkku. Siinä koko Jeesuksen elämä. Uskontunnustus muistuttaa mikä on tärkeintä: Jeesus syntyi antaakseen elämänsä puolestamme.

Etsi, vapauta ja etsi turvapaikka

Jeesus lähetti etsimään kiinni sidottua asiaa. Siinä on kristillisen kirkon lähetystehtävä lyhyesti ilmaistuna. Jeesus lähettää yhä kristityt elämään elämää, jossa kutsutaan mukaan taivastielle niitä, jotka on

sidottu. Kuten aasi oli kiinni sidottu, niin on myös kiinni ihminen ilman Jeesusta. Sellainen ihminen elää synnin, kuoleman ja perkeleen kiinni sitomana. Ehkä hän ei aina tunne siteitään. Miten sitten on vapaa? Kun on kastettu ja uskoo Jeesukseen, on vapaa ja irti saatanasta. Kristitty, Kristuksen omaa ei voi viedä kuin pässiä narussa kohti kadotusta, vaan hänen isäntänsä on Herra Jeesus.

Ketkä etsivät kiinni sidottuja? Tehtävä koskee kaikkia. Kristitty ei voi vedota, että ”muuten kyllä mutta kun ei tuo lähetys ole oikein minun juttuni”. Se on kaikkien juttu. Samalla on kuitenkin hyvä muistaa, että lähetys on aina kirkon tai oikeastaan seurakunnan tehtävä. Voisi sanoa, että yksittäisen kristityn sijaan seurakunta etsii. Yhden ei tarvitse osata tai tehdä kaikkea. Siksi seurakunnan rukous on, ”Herra, auta löytämään oma paikkamme lähetyksessä.”.

Vapauta sidottu

Jeesuksen kehoitus ei koskenut vain etsimistä ja löytämistä. Raamatun kertomuksessa Hyvä Paimenkaan ei vain etsinyt kadonnutta lammasta todetakseen tilanteen eikä opetuslapsia lähetetty kulkemaan sidottujen rinnalla, vaikka sekin on tärkeää ja arvokasta, vaan päästämään vapaaksi. Hyvä uutinen syntien sovittajasta, Jeesuksesta, on se, joka päästää vapaaksi. Tämän maailman sitomalla ihmisellä ei ole toivoa ilman Jeesuksen sovituskoulemaa ja ylönousemusta.

Tarvitsemme todelliseen vaivaan todellisen avun. Helyttömään helteeseen hellittävä helpotuksen. Jokainen ihminen on synnin, kuoleman ja perkeleen sitoma. Ja mitä harvemmin saamme kuulla tilanteemme Jumalan edessä, sitä tavallisemmalta se alkaa tuntua. Ja sitä tiukemmalla samalla sielunvihollisen siteet kiristyvät.

Vapaana eläminen ja vapaaksi pääs-

täminen on olennainen osa, kristillisen seurakunnan jatkuvaa elämää. Vapaina eläminen on elämistä evankeliumista ja kaikista Jumalan lupauksista osallisena. Synninpäästö ei ole vain rituaali, vaan sakset, joilla Jumala katkoo sitovat köydet ja päästää vapaaksi. Kristityn elämää on elää lähellä niitä saksia, jotka vapauttavat, eli olla usein siellä, missä kuulee synninpäästön sanat. On hyvä kuulla usein, että kun ei selviä, pärjää sotkuissaan, Kristus minussa ja ulkopuolellani pärjää ja voittaa.

Iloa ja rauhaa vapaudesta

Kun aasi oli etsitty ja vapautettu, se piti viedä Jeesuksen luo. Ei riittänyt, että opetuslapset tavoittivat aasin eikä sekään, että aasi pääsetettiin vapaaksi vaeltelemaan. Aasi tuotiin Jeesuksen luokse, koska Herra tarvitsi sitä. Jeesuksella oli aasille töitä. Hän tahtoo kutsua, varustaa ja lähettää jokaisen.

Kuka olen tai kuka olet? Olen kristitty, olen aasi, jonka Jeesus on vapauttanut ja ottanut käyttöönsä. Olen aasi, jota Herra tarvitsee ja joka on oppinut tuntemaan, että Herra on hyvä. Olen aasi, jonka takia Jumalan Poika syntyi maailmaan, kärsi ja kuoli. Minä olen se. Sinä olet se.

Juhana Tarvainen

pastori, kotimaantyon johtaja (Sley)
Helsinki

Todellinen opetuslapseus on uskollisuutta Jeesuksen opetuksille

ITSENÄISYYSPÄIVÄ 6.12.

JOH. 8:31-36

Jeesuksen toiminta herätti vastakaikua. Hänen opetus- ja parantamistoimintansa kiinnosti ihmisiä ja moni uskoi paljon sii-

tä, mitä Jeesus sanoi. Aika moni voisi olla tyytyväinen, jos hänellä olisi tuollainen seurakunta.

Jeesus kuitenkin osoitti, että on eri asia uskoa monia Hänen sanomiaan asioita kuin olla Hänen opetuslapsensa. Hänen opetuslapseuteensa kuuluu se, että otamme vastaan kaiken Hänen opetuksensa ja pysymme sille uskollisina. Silloin olemme todella Jeesuksen opetuslapsia. Vastaavalla tavalla Jeesus kaste- ja lähetyskäske- sä käskää tekemään kaikki kansat Hänen opetuslapsikseen ja siihen kuuluu kai- ken sen pitäminen, mitä Hän on käsenyt meidän pitää.

Huomaamme tästä, miten Jeesus kut- suu meitä sellaiseen Raamattuun sitoutu- miseen, joka on harvinaista. Kysymys on kuitenkin äärimmäisen vakavasta asiasta, koska Jeesus ei sano Hänen sanoihinsa pi- täytymisen olevan tie syvempään opetus- lapseuteen. Kyse on siitä, että opetuslap- seuden edellytys on sitoutuminen Hänen koko opetuksensa. Tämä käy edelleen ilmi siitä, miten tähän Jeesuksen koko opetukseen pitäytyminen johtaa totuu- den tuntemiseen ja vapauten synnin or- juudesta.

Tätä vapautta tarvitsemme kipeästi, sil- lä synti vie meidät kadotukseen ja vapaus on saatavissa vain Jeesukselta. Ei siis ole lopulta kyse jostakin itsearviointista, jol- loin riittäisi oma usko omaan pelastuk- seen, vaan kyse on pelastavasta uskonsuh- teesta Jeesukseen tai tuon uskonsuhteen puuttumisesta.

Jeesuksen kuulijakunnassa oli usein ih- misiä, jotka kuvittelivat, että heidän asian- sa Jumalan kanssa olivat kunnossa, vaik- kei ollut näin. Tällaisissa tilanteissa Jeesus joutui ravistelemaan kuulijoitaan joskus hyvinkin voimakkaasti, jotta nämä havah- tuisivat kadotuksenalaiseen tilaansa. Vaik- ka tämä suututtikin kuulijoita siinä het- kessä, Jeesus selvästi toimi näin tietoisesti.

Tässä on meille haaste: rakastaa lähim-

mäisiämme ajatellen heidän iankaikkista pelastustaan niin paljon, että olemme val- miit uhraamaan ystävälliset välimme, jos sitä tarvitaan heidän herättämisekseen.

Jeesus lupaa, että jos pysymme uskol- lisina Hänen sanalleen, olemme Hänen todellisia opetuslapsiaan ja tulemme tun- temaan totuuden ja totuus on tekevä mei- dät vapaiksi. Tämä on totta kahdessakin mielessä. Ensiksikin totuudella on erisni- mi! Jeesushan on tie, totuus ja elämä. Pitämällä kiinni Jeesuksen opetuksesta, opimme tuntemaan Jeesusta yhä parem- min ja Hän vapauttaa meidät synnin or- juudesta.

Toiseksi Jeesuksen opetukseen sitou- tuminen antaa meille ymmärrystä sii- tä, mikä on oikein ja mikä on väärin, ja toisaalta Jumalan Pyhä Henki Raama- tun kautta muuttaa meitä siten, että uusi ihminen saa kasvaa ja vahvistua, jol- loin saamme nähdä Jumalan vaikuttavan meissä tahtomista ja tekemistä, niin että Jumalan hyvä tahto tapahtuisi. Näinkin vapaudumme synnin kahlehtivasta ot- teesta.

Mutta mitä on tuo synnin orjuus? Jee- susta kuunnelleet juutalaiset eivät koke- neet olevansa orjia, eikä moni tänäkään päivänä koe olevansa synnin orja. Kysymys ei kuitenkaan ole ihmisen kokemukses- ta omasta tilastaan, vaan todellisuudesta. Luonnollinen ihminen on niin perisyynnin orjuuttama, ettei edes ymmärrä tilaansa orjuutena! Orjuutus ei nimittäin rajoitu ih- misen tekoihin vaan se näkyy myös siinä, miten ihminen on mieltynyt syntiin, vaik- ka se johtaa kuolemaan.

Joskus syntisen ihmisen vapautta on kuvattu putoavan kiven vapautena. Sillä on vapaus jatkaa vapaata putoamistaan kohti lopullista päämääräänsä, mutta sillä ei ole mahdollisuutta kumota painovoi- maa, joka vääjäämättä vetää sitä puoleen- sa kuten kadotus syntistä.

Niin kuin kuollut ei voi tehdä mitään

herätäkseen kuolleista eikä kivi muutakseen suuntaansa, mekin olemme täysin sen varassa, että Hän, jolla on valta kääntää kohtalomme, toimii hyväkseni. Siksi on ratkaisevan tärkeää, että kuullessamme Jeesuksen eläväksi tekevät sanat, otamme nuo sanat vastaan.

Jeesuksen kuulijoita pahastuttavan julistuksen äärellä sananjulistajalla on kiusaus ottaa Hänet ikään kuin holhottavakseen: Pehmentää Hänen sanomaansa ja yrittää voittaa kuulija kuin suostuttelemalla puolelleen. Näin ei pidä kuitenkaan tehdä, sillä mitä väliä lopulta on sillä, miten kuulija minun ajatuksiini suhtautuu. Mutta sillä, miten hän Jeesukseen suhtautuu, on iankaikkisesti merkitystä.

On myös syytä muistaa, että evankeliumitekstimme jälkeen keskustelu muuttui yhä terävämmäksi ja ymmärtää, että lihaksi tullut Rakkaus, joka kävi ristinkuolemaan jokaisen vastaan väittäneen keskustelukumppaninsakin puolesta, oli valmis tähän näiden ihmisten pelastuksen tähden. Hänen sanomansa ja kutsunsa meidän tulee uskollisesti välittää.

Mika Ebeling

pastori (Helsingin Ev.lut. Kansanlähetyksen)
Helsinki

Jumalan valtakunta tulee — on jo täällä

2. ADVENTTISUNNUNTAI 10.12.
LUUK. 17:20–24

Katseeni kohdistuu valopylvään kylttiin. Siinä lukee kirkkain värein: ”Valokuitu tulee — on jo täällä!” Kaikessa yksinkertaisuudessaan mainos on rakennettu ovelasti. Ensinnäkin siinä luodaan suuria odotuksia: valokuidun saapuminen muuttaa elämämme paremmaksi. Samalla mainoksen laatijat ovat askeleen edellä lukijaa — valokuitu on jo keskuudessamme ennen kuin olemme ehtineet edes odottaa

sitä. Kaikki on tapahtunut huomaamatta, odottamatta ja vähin äänin.

Päivän evankeliumitekstissä on jotain samaa. Ensinnäkin Jeesus vastaa Jumalan valtakunnan odotukseen. Päivän evankeliumitekstissä fariseusten ja opetuslasten katseet ovat kohdistuneet Jeesukseen. Jeesus oli kuin kävelevä mainostaulu. Hänen sanansa ja toimintansa — koko hänen persoonansa suorastaan pakottivat ihmiset ottamaan kantaa häneen. Kuka on tuo mies, jonka julistuksen ydin oli tässä: ”Kääntykää, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle!” (Matt. 4:17)?

Taustalla vaikuttivat miestot ihannekuningas Daavidin ajasta, jolloin Israelin valtakunta eli kukoistuskautta. Kuningas Daavid oli lankeemuksistaan huolimatta esikuva oikeamielisestä hallitsijasta, joka toimi Jumalan palvelijana. Daavidille annettu lupaus Jumalan ikuisesta hallintavallasta oli Jeesuksen aikalaistenkin mielessä. Ihmeellisessä profetiassa luvataan Daavidin valtaistuimen pysyvän iäti. ”Ja sukusi ja kuninkuutesi pysyvät edessäni ikuisesti lujina, ja valtaistuimesi on kestävä ikuisesti” (2. Sam. 7:16).

Jeesuksen aikana odotettiin siis Jumalan valtakunnan murtautumista esiin. Fariseuksilla oli epäilemättä ajatuksia, että Jumalan valtakunta toteutuisi maallisen hallitsijan kautta. Näin oli myös opetuslasten joukossa. Jeesus kuitenkin opettaa toisin: ”Ei Jumalan valtakunta tule niin, että sen tulemista voidaan tarkkailla. Eikä voida sanoa: ’Se on täällä’, tai: ’Se on tuolla.’ Katsokaa: Jumalan valtakunta on teidän keskellänne.” Jeesuksen mukaan Jumalan valtakunta on jo murtautunut esiin hänen itsensä kautta. Tämä näkyy myös siinä, kun Jeesus ajaa pois pahoja henkiä. Jeesus itse sanoo: ”Mutta jos minä karkotan pahoja henkiä Jumalan Hengen voimalla, silloinhan Jumalan valtakunta on jo tullut teidän luoksenne” (Matt. 12:28). Jeesus on se, joka tukkii Saatanan suun

ja tempaisee raatelevan suden kidasta sinut — joka olet jäänyt synnin orjuuteen ja eksynyt paholaisen valheisiin. Jumalan valtakunta toteutuu, kun Jeesus julistaa synnit anteeksi. Synti erottaa meidät Jumalasta ja rikkoo meitä. Jeesus on tullut antamaan syntimme anteeksi. Jeesus myös osoitti Jumalan valtakunnan esille murtautumista siinä, että hän paransi sairaita ja herätti kuolleita. Näin hän osoittaa meille, että hänellä on valta sairauden ja kuoleman ylitse.

Jumalan valtakunta murtautui esille Jeesuksen kautta, muttei ihmisten odotusten mukaan. Jeesus ei karkottanut roomalaisia eikä istunut kuninkaan valtuimelle ihmisen odottamalla tavalla. Jeesus tuli omalla kärsimyksellään ja kuolemallaan vapauttamaan meidät ja kutsu- maan omaan valtakuntaansa.

Kysykäämme itseltämme säännöllisesti, ovatko ajatuksemme kiinnittyneet Jumalan valtakunnan tuloon? Ovatko odotuksemme lähitulevaisuudessa — arjen pienissä uudistuksissa ja väliaikaisissa parannuksissa? Myönnän, että unohdan Jumalan valtakunnan todellisuuden kovin helposti. En jaksaisi valvoa. Kuitenkin kerran Jumalan valtakunta koittaa lopullisesti: ”Sillä niin kuin salama välähtää ja valaisee taivaan äärestä ääreen, niin on Ihmisen Poika oleva ilmestymisensä päivänä.” Tämä tapahtuma ei jää keltään huomaamatta, ja se toteutuu Jumalan valitsemana ajankohtana. Tuolloin Herra Jeesus Kristus tulee hakemaan omansa luokseen. Tämän odotus on ”Kerran — ja jo nyt” -odotusta. Kerran koittaa aika, jolloin usko muuttuu näkemiseksi ja odotus täyttymykseksi. Samalla elämme jo nyt todeksi Jumalan valtakuntaa. Synnin valta on voitettu, vaikka synti vaikuttaa meissä. Paholainen on jo kukistettu, kun Jeesus antoi henkensä puolestamme ristillä. Pyhässä kasteessa meidät on liitetty voittajan joukkueeseen. Ehtoollisella saamme

vahvistua luottamuksessa Jumalan hyvyteen ja syntien anteeksiantamukseen. Saamme rukoilla, että Jumalan hyvä tahto saa tapahtua jo nyt tässä ajassa. Isä meidän -rukous on hyvä muistutus meille Jumalan valtakunnan toteutumisesta.

Rukoilemme **Lutherin** Isä-meidän rukouksen selityksen sanoin:

Rakas Isä. Pyydämme sinua ensiksikin: näytä meille sanasi todeksi niin, että evankeliumi oikein saarnattaisiin kaikkialla maailmassa. Toiseksi pyydämme, että se otettaisiin uskossa vastaan ja että se vaikuttaisi ja eläisi meissä. Näin sana ja Pyhän Hengen voima toisivat keskuuteemme sinun valtakuntasi, ja Perkeleen valtakunta kukistuisi eikä hänellä olisi meihin enää mitään oikeutta eikä valtaa, meidän odottaessamme hänen valtakuntansa lopullista tuhoa sekä synnin, kuoleman ja helvetin hävittämistä. Vielä pyydämme, että saisimme elää iankaikkisesti täydellisessä vanhurskaudessa ja autuudessa. Aamen

Taito Heikkilä
TM, Mikkeli

Johannes Kastajan todistus

3. ADVENTTISUNNUNTAI, 17.12.

JOH. 1:19–27

Adventti on paastonaikaa, erämaa-aikaa, jolloin kuulemme kysymyksen, kuka sinä olet. Miten tähän vastaamme? Johannes Kastaja ravistelee miettimään, kuka todella olen. Oikea vastaus riippuu siitä, kuka Jeesus on. Johannes siirtää näin huomion itsestään ”siihen Toiseen”, että tuntisimme itsemme.

Evankeliumissa kerrotaan, miten Herra Jeesus auttaa tuntemaan itsemme. Jeesuksen pappuus on avainasemassa, ja tämä kirkastui Vanhan liiton papeille. He (leeviläiset) tulivat aluksi kysymään Johannekelta, kuka sinä olet. Myöhemmin ilme-

nee, että moni papeista oppi tuntemaan Jeesuksen pappeuden ja samalla myös Johanneksen ja hänen tehtävänsä. Apostolien teossa nimittäin kerrotaan: ”Jumalan sana levisi leviämistään. Opetuslasten määrä kasvoi Jerusalemissa nopeasti, ja usko voitti puolelleen myös monia pappeja.” (6:7). Tuo lyhyt toteamus on suuri uutinen. Papeilla oli Israelin uskonnossa keskeinen asema, ja Vanhassa testamentissa kerrotaan paljon papeista. Heidän tehtävänään oli tuoda Jumalalle uhreja ja saada aikaan yhteys Jumalan ja syntisen kansan välille. Papit uhrasivat temppelissä eläimiä, joiden uhraamisesta kansa sai sovinnon Jumalan kanssa.

Jeesus ei ollut temppelipappi, sillä hän ei tullut Leevin heimosta vaan Daavidin kuninkaallisesta suvusta. Tästä huolimatta Jeesus oli temppelikeskeinen ja osallistui temppelin uhreihin. Viimeisellä aterialla Jeesus osoitti tämän, kun otti pääsiäisen aterialla leivän ja maljan ja lausui: ”Tämä on ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne –” Näin Jeesuksen elämä ja ehtoollisen asettaminen liittyivät temppeliin ja papilliseen kutsumukseen. Näin koitti uuden liiton aika, jolloin Herra Jeesus on temppeli ja sen uhri.

Siten suuri joukko pappeja uskoi Jeesukseen ja tuli kuuliaiseksi uskolle. He tunnistivat Jeesuksen uudeksi temppeliksi ja papiksi. Kaikki se, mitä papit olivat tehneet vuosisatojen ajan, sai täyttymyksen siinä, mitä Jeesus teki ehtoollisella ja ristillä. Papin poika Johannes ja monet temppelin papit löysivät Herrassa Jeesuksessa sovituksen.

Kristuksen pappeudella on yhteys siihen, keitä me kristityt olemme. Alusta lähtien kristityt kirjoittajat ja hengelliset opettajat näkivät temppelissä ihmisen persoonan symbolin. Viittaahan pyhä Paavali ruumiiseen Pyhän Hengen temppelinä. Varsinainen ja aito minuutesi on tarkoitettu temppeliksi, jossa Jumalan

Henki asuu ja jossa on keskeistä rukous ja yhteys Jumalaan. Siksi meidänkin tulisi löytää usko Kristukseen, jonka uhri ja pappeus toteutuvat messussa. Tästä seuraa, että kykenemme vastaamaan Johanneksen tavoin aidosti kysymykseen, kuka sinä olet.

Oma minuutemme ei toteudu ilman synnin paljastumista. Tämä käy ilmi, kun kyselijät ehdottivat, että Johannes oli joku profeetoista. Vastauksessaan hän tunnusti vain Jesajan kutsumuksen omakseen. ”Minä olen ääni, joka huutaa autiomaassa: ”Tasoittakaa Herralle tie!” Niinhän profeetta Jesaja on ennustanut.” (Joh. 1:23). Jesaja oli todella julistanut: ”Tasoittakaa yli aron valtatie meidän Jumalallemme! Täytyykööt notkot, alentukoot huiput, mäet madaltukoot, vuorten louhikot tasoittukoot!” (Jes. 40:3–4). Johannes julisti toisaalla fariseuksille ja saddukeuksille, miten tietä valmistetaan Kuninkaalle: ”Kirves on jo pantu puun juurelle. Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, kaadetaan ja heitetään tuleen.” (Matt. 3:10). Kaikki meissä ei ole terveellistä, ja profeetta paljastaa sen, mikä tulisi poistaa.

Johanneksen profeetallinen julistus tuotti hedelmää. Kansa tuli hänen luokseen tunnustamaan syntinsä. Tämä havahduttaa meidät hereille: kirkossa on lakanut puhe synnistä. Tilalle on tullut pelkkä puhe Jumalan hyvydestä ja rakkaudesta. Totta, hengellinen elämä alkaa armosta, ei synnistä. Kuitenkaan Raamatusta ei löydy henkilöä, joka ei olisi kohdannut syntiä. Profeetallisen julistuksen puuttuminen on yksi syy siihen, että rippi on lähes kadonnut hengellisestä elämästä. Parannukseen eivät ohjaa myöskään monet itsehoitomenetelmät, joissa etsitään tuomioista vapautta elämää (*mindfulness*). Adventinaika on hyvä hetki liittyä Jordanin kansaan, joka tunnustaa syntinsä Johanneksen profeetallisen sanoman herättämänä.

Kyselijöiden joukossa oli myös fariseuk-

sia, jotka kiinnostuivat Johanneksen kasteesta. Erämaan profeetta todisti heille: ”Minä kastan vedellä, mutta teidän keskellänne on jo toinen.” Johannes sanoo toisaalla Jeesuksesta ja tämän kasteesta: ”– hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.” (Matt. 3:11, myös Ap. t. 1:5)

Tuli vapauttaa valtavia voimia, joita hyvänkin palokunnan on vaikea hallita. Helluntain epistola puhuu tulen kielistä, liekistä. Ilmaus osoittaa, että Pyhä Henki saa aikaan voimakkaan puheen. Sanat Herrasta ovat voimallisia ja ne ovat tulen kaltaisia, voimakkaita. Tällainen puhe tuo anteeksiannon ja muuttaa kuulijoiden sydämiä. Johannes liittää voimakkaan puheen Jeesuksen asettamaan kasteeseen, jossa näkyvä merkki, vesi, vahvistaa jumalallisten sanojen vaikutuksen.

Pyhän Hengen tuli viittaa kasteen tar-koitukseen. Meidät vedetään Jumalan tuliseen rakkauteen, joka vallitsee Isän ja Pojan välillä. Kristillisyys ei tee ihmistä moraalisesti paremmaksi. Kyllä niin-kin, mutta se antaa vielä enemmän: kaste saattaa kastetun Pyhän Hengen eli jumalallisen rakkauden osallisuuteen. Yksi varhaisimmista kastekuvauksista on hengellisen elämän ovi (*vitae spiritualis ianua*). Sanat viittaavat siihen, että tulemme kasteessa Kristuksen mystisen ruumiin jäseniksi ja jaamme hänen oman suhteensa Isäänsä. Tähän perustuu hengellinen elämä, jossa toteutuu Kastajan raivaustyö ja Kristuksen sovitustyö.

Jouko M. V. Heikkilä
pastori, TT, Halsua